

Juridik och Internrevision

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-07-31

Diarienummer
TN 2013-0124

Handläggare
Sara Catoni
08-6861937
sara.catoni@sll.se

Trafiknämnden
2013-08-27, punkt 9

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Yttrande över projektrapport 14/2012 – Risker för oegentligheter inom kollektivtrafiken

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorernas rapport 14/2012 avseende risker för oegentligheter inom kollektivtrafiken har överlämnats till trafiknämnden och styrelsen för AB Storstockholms Lokaltrafik ("SL") för yttrande (se bilaga 1). Trafiknämnden och SL:s styrelse föreslås lämna likalydande yttranden.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 31 juli 2013
Landstingsrevisorernas projektrapport 14/2012 – Risker för oegentligheter inom kollektivtrafiken.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att som yttrande över Landstingsrevisorernas rapport 14/2012 – risker för oegentligheter inom kollektivtrafiken överlämna förvaltningschefens förslag till yttrande.

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Förvaltningens förslag och motivering

Revisorernas rapport och rekommendationer

Landstingsrevisorerna har genomfört en granskning av skyddet mot oegentligheter inom SL. Det centrala i granskningen har varit att bedöma om det finns en tillräcklig och fungerande intern kontroll med fokus på oegentligheter.

Juridik och Internrevision

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-07-31
VersionDiarienummer
TN 2013-0124
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Sammanfattningsvis anser revisionen att den interna kontrollen behöver stärkas för att uppfylla kravet på en tillräcklig och fungerande internkontroll med avseende på oegentlighetsrisker. Revisionen ser därför positivt på det pågående arbetet som trafikförvaltningen gör för att stärka den interna kontrollen. Granskningen har inte visat på några faktiska oegentligheter.

Rapporten innehåller följande tre rekommendationer:

TN/SL bör utveckla sin internkontroll för att minska risken för oegentligheter genom att

- Utveckla riskanalysen och identifiera områden där oegentligheter kan förekomma samt tydliggöra transparensen till kontroller och uppföljning i den interna kontrollplanen
- Utveckla riktlinjerna om mutor och korruption och förankra dessa så att alla anställda har kännedom och kunskap om gällande styrdokument
- Se över rutiner för att
  - säkerställa en säker fakturahantering med stickprovskontroller av attestförfarandet och att ändamålsenliga underlag finns
  - säkerställa att informationen i leverantörsregistret är korrekt genom att införa registervård och löpande kontroller mot Skatteverket
  - löpande följa upp och kontrollera otillåtna bisysslor

Allmänt

Inledningsvis bör framhållas att trafikförvaltningen har en relativt bra grundstruktur med avseende på skydd mot oegentligheter. Exempel på element i en denna struktur är en centraliserad upphandlingsfunktion, jurister som jobbar direkt mot de olika sektionerna inom trafikavdelningen, obligatorisk avtalsgranskning över vissa nivåer, väl genomarbetade riktlinjer mot muta och korruption, utbildning för nyanställda på området samt årligen återkommande utskick till samtliga leverantörer inför jul där trafikförvaltningen avböjer julklappar, julbord m.m. samt påminner om regelverket för oegentligheter. Den nyinförda hanteringen av konsultinköp via konsultmäklare inkl. förbud mot underkonsulter samt framtagandet av en s.k. projekthandbok ger ökad kontroll och stärkt skydd mot oegentligheter.

Juridik och Internrevision

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-07-31
Version

Diarienummer
TN 2013-0124

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Det finns dock behov av ytterligare arbete med dessa frågor vilket har uppmärksamrats. Att trafiknämnden och trafikförvaltningen tar frågan på allvar och arbetar aktivt med detta visas, förutom av de punkter som omnämns i föregående stycke och förvaltningens fokus på att förbättra den interna styrningen och kontrollen, också av att korruption i vid bemärkelse har noterats som en risk i trafikförvaltningens internkontrollplan. Centralt, som åtgärds punkt kopplat till internkontrollplanen, är att etablera en kontinuerlig dialog i dessa frågor.

Nedan lämnas korta kommentarer till respektive rekommendation:

Utveckla riskanalysen

Trafikförvaltningen har nyligen anställt en Chief Risk Officer ("CRO") bland annat i syfte att stärka arbetet med den interna styrningen och kontrollen. CRO:n kommer att leda arbetet med riskhantering inom trafikförvaltningen, innefattande riskanalys och internkontrollplan.

Revisorernas rekommendation blir input till arbetet med riskanalys och framtagande av internkontrollplan för 2014.

Riktlinjer om muta och korruption, utbildning

Trafikförvaltningen har förnärvarande inte för avsikt att utvidga riktlinjerna om muta och korruption till att innefatta andra typer av oegentligheter (t.ex. falsk rapportering, förskingring, bedrägeri, otillåtna bisysslor). Riktlinjerna är framtagna i enlighet med vad institutet mot mutor förespråkar (jfr även kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet). Avstämning har även skett med andra företag med liknande verksamhet. Annan brottslighet än muta och korruption får istället motverkas/upptäckas genom kontroller och uppföljning på annat sätt.

Att i kronor definiera vad som är "måttfullt" "extravagant" osv. låter sig inte göras. Istället är det omständigheterna i det enskilda fallet som är avgörande för vad som är respektive inte är en muta eller annan otillbörlig förmån. Vidare är det inte heller enbart ageranden som i slutändan i en domstol fastslås som muta som bör motverkas. Även ageranden som i och för sig inte är brottsliga kan innebära nog så stor skada för såväl enskilda individer som för organisationen.

Trafikförvaltningen har hittills kompletterat riktlinjerna om muta och korruption med resonemang och exempel vid utbildningar för nyanställda, men inser att ytterligare kraft bör till för att hålla dialogen vid liv. I syfte att göra det

Juridik och Internrevision

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-07-31
VersionDiarienummer
TN 2013-0124Infosäk. klass
K1 (Öppen)

planeras bland annat, som en åtgärd kopplat till internkontrollplanen, en årlig webbaserad enkät/frågepaket att skickas ut till alla anställda och konsulter (med större/längre uppdrag för trafikförvaltningen). Vidare finns tankar kring att skriva lite mer populistiskt kring muta och korruption på intranätet, och - istället för att enbart hänvisa till institutet mot mutors hemsida – på intranätet ge exempel och möjligen också rättsfallsreferat.

Fakturahantering och leverantörsregistret

Trafikförvaltningen har under våren drivit ett projekt där syftet är att ersätta nuvarande leverantörsfakturahanteringsystem med ett nytt. I projektet ingår översyn av nuvarande beslutsordning för att säkerställa att flödet i systemet fungerar utifrån beslutsordningen. Driftsättning är planerad till slutet av detta år 2013 eller senast i början av år 2014.

Trafikförvaltningen har sedan tidigare extra kontroller på plats där alla fakturor överstigande 100 000 kr kontrolleras en extra gång innan betalning sker, samt att alla representationsfakturor kontrolleras för att säkerställa att adekvata och korrekta bilagor har bifogats.

Under sommaren har Trafikförvaltningen påbörjat ett arbete med att rensa och säkerställa korrektheten i våra leverantörsregister. Kontrollen har bland annat inneburit säkerställande av att inga dubletter finns (som inte ska finnas) samt att kontrollera korrekthet i de uppgifter som är registrerade på leverantören i våra system jämfört med informationen som finns hos InfoTorg¹. företagsuppgifter som finns hos InfoTorgs baseras på uppgifter ifrån skatteverket.

Trafikförvaltningen kommer även under hösten 2013 att implementera nya rutiner avseende upplägg av nya leverantörer i ekonomisystemet, vilka innebär en säkrare hantering utifrån "segregation of duty".

Bisysslor

För bisysslor finns ett antal gällande regler. De återfinns i kollektivavtal, landstingets riktlinjer samt trafikförvaltningens egna anvisningar på området.

---

¹ Bolag som ger företag, förvaltningar samt myndigheter tillgång till bla fakta om alla personer, företag, fordon, fastigheter. Bolagets information kommer ifrån officiella källor.

Juridik och Internrevision

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-07-31
Version

Diarienummer
TN 2013-0124
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

För tydlighetens skull kan nämnas att det som anges i landstingets riktlinjer gäller för anställda inom trafikförvaltningen (och gällde även tidigare, vid anställning hos AB SL) och behöver således inte, för att gälla, dokumenteras i ytterligare riktlinjer.

Enligt gällande rutiner skall frågan om bisysslor tas upp såväl vid nyanställning som årligen i PU-samtal. Landstingsrevisorerna har, genom intervjuer, noterat att sådana rutiner inte följs av alla. Trafikförvaltningens HR-sektion får i uppdrag att följa upp detta.

Ragna Forslund
Tf Förvaltningschef

Sara Catoni
Chefsjurist

Bilaga 1

Landstingsrevisorernas rapport 14/2012 avseende risker för oegentligheter inom kollektivtrafiken